

Øll hava heimarætt

STOLTA skúta okkara Norðna er afturkomin og harvið eisini summarið. Skipið sást í vikuskiftinum liggja óvanliga innarlaga við bryggjuna á Eystaru vág, men orsøkin til broytt atløgupláss hesuferð var eisini óvanlig.

VIÐ sær til Føroya hevði skipið á hesum fyrsta túri sínum í ár stívlaga 500 luttakarar til stóru stevnuna um tey menningartarnaðu, sum vera skal í Føroyum nakrar dagar. Loftvegis er eisini komið væl av fólki og samanumtikið er hetta størsta stevna, sum verið hevur av slíkum slag.

STEVNAN »Øll hava heimarætt« er einamest eitt norðrønt tiltak, men luttakarar eru eisini úr baltisku londunum, Japan og Grønlandi.

TAD var tann tíð, vit føroyingar ikki høvdu so nógv at vísa á av arbeiði fyri okkara menningartarnaðu, men hóast langt frá rokkið á mál, so er heilsuligt og annað ar-

beiði í Føroyum tibetur nú fastur partur av gerandisdegi okkara, og stóra tøkk eiga privatu felagsskapirnir, sum undan hava gingið og so tolu-liga hava fingið almennu Føroyar at geva tørvi teirra menningartarnaðu frægari ans.

AVMARKAÐ er mangan, hvussu vit heilsuðarlaga kunnu lívga hesi so sárt raktu landsbørn okkara, men umstøður til skilabestu stovns-ansan og stuðul til heimini eiga vit altíð at vera før fyri at veita. Tá ringast stóð til, vóru bætta røktin og ansingar-møguleikarnir stórt framstíg, og við batnaða hugburði okkara móttvegis øðrum tørvi teirra menningartarnaðu er so við og við víðurkent, at hesi eins og vit onnur, eisini hava tørvi á meiri vanligum lívsinnihaldi, leyst av viðgerð og ansan.

EITT hitt størsta takið er tí at fáa hesi sum frægast at virka í vanliga samfelagnum — við-urkenna, at tey menningartarnaðu eiga sjálvsagdan rætt til sjálvi at velja lívsinni-

hald og eftir evnum til at fáa sum mest burtúr teimum tilboðum og móguleikum, samfelagið annars kann bjóða okkum øðrum.

TAD kann tí bert frøa okkum, at so nógv gott fólk í hesum døgum savnast í høvuðsstaði okkara við eina og sama góða endamáli — at læra, greiða frá royndum av egnum arbeiði og at troyta nýggj hugskot um enn betri viðgerð og tænaðu fyri tey menningartarnaðu.

UTTAN kærleika fyri søkini og ikki bert arbeiðinum við teimum menningartarnaðu, røkka vit helst bert hálva leið av tí, vit framyvir seta okkum fyri í hesum arbeiði. Tí skulu vit, hóast í løtuni skerdir fíggarliga, við neyðuga »gávumildninum« alment stuðla hesum sosiala arbeiði eins og teimum undangongufólkum okkara, sum við hesum fyri søkini neyðuga kærleika, antin sum einstaklingar ella sum partar av áhugafeløgum, veruliga eiga heiðurin fyri, at vit nú av álvara eru við í hesum arbeiði á jøvnum fœti við onnur lond.

TAD er sjálvsagt ymiskt sum luttakaralondini eru fyri sosi-alt og fíggarliga til at taka sær av teirra menningartarnaðu. Men hóast »ráð ella ikki«, so er við hesum sum so mongum øðrum talan um prioritering, tí medmenniskjans-liga sær er lítið vunníð og einki høpi í einum bergholi ella havnarlagi afturat, um vit ikki samstundis kunnu lyfta hesi okkara veikastu fram í eitt dagslýsi, sum okkum ikki nýtist at smæðast fyri.

UNDIRBROTTLIGIR ella ikki, so líða føroyingar kanska meir enn onnur av ampanum um, hvat »hinik« halda um okkum. Men kundu vit í hesum døgum, vit úti í stóru verð so dúgliga verða útspiltir um grindina, um vánaliga tilfeingis- og peningaumsiting, kortini givið hesum gestum okkara eina ærliga og haldgóða fatan av, at vit í øllum førum ikki seta okkara veikastu ymiskt, varð bœtt munandi um umdømi okkara sum samfelag.

sosigaley

Privata privat og tað almenna alment

Í oddagrein í nýggjastu Handilstíðindum skrivur blaðstjórin m.a.:

Nýtt andlit úteftir, stórri sølu- og marknadarkunnleiki, biligari og kvikari arbeiðsmegi, ein nýggjan profil og eina serstaka gjøgnumfórda dygd við eini nógv skerdari studningskipan, er einasta leiðin fram hjá føroyinginum.

Útlenska kappingin er hørð, og fer í framtíðini at gerast nógv hørðari, og tað ger, at bæði lærupláss, vinnuskúlar og framleiðslufyrirskur eiga at taka hesi mál nógv álvars-ligari. — Útlenska framleiðslumenningin hevur størri ferð enn okkara.

Almennu stovurnar, serliga teir, sum »kunnu« gera vinnilvunum lívið stírt, sum hóast hetta ikki skilja sambandið millum

keypspris — framleiðslu-kostnað — og »teir altíð ov lágu« söluprisirnar, mugu fáast at virka í nógv neyvari veruligum samstarvi við framleiðsluvirk-ni.

Politiska virksemd má verða so, at politikarar virka í politikki og taka fulla ábyrgd av teim úrslitum, ið spyrjast burtur úr úrslitum, meðan pri-vatu fyrirskurnar, skulu virka á framleiðslu- og tænaðstøðin og á øðrum vinnuøkjum, og taka fulla ábyrgd av teirra egna arbeiði.

Eru Handilstíðindini at rokna sum málagn hjá privatu handilsvinnuni er bert at fegnast um, at eisini henda vinnan vil skerja studningskoddan hjá vinnuni. At blaðið leggur afturat, at privatu fyrirskurnar skulu taka fulla ábyrgd av sínum virksemd má roknast sum framstíg.

Hvør hevur skyldina?

Í teiginum Sambands-røddir skrivur »es í Dimmalætting leygar-dagin:

Tað man vera alment við-urkent, at javnaðarlands-stýrið 1985-88 er tann beinleiðis orsøkin til ver-andi kreppuna. Tað ó-nátturligt uppblásta virksemd serligan innan alla byggivinnuna, svart-kjafatævintýrið, avhøvd-ingin av farmaskipaflo-tanum eru dømi, sum tala.

Allir politiskir flokkar hava sjálvandi sum sitt fremsta ynski at beina fyri arbeiðsloysinum.

At Javnaðarflokkurin heldur enn ikki skamm-leyst upp undir valið kunngjörð sum sitt fremsta valagn, at hann skuldi fáa hjólini aftur at mala, og at allar hendur skuldu aftur í vinnu, er honum so líkt. Men tað skal meira til enn bert at

vísa á, at bjargingin kemur frá tí nýggja fiskasølu-stjóranum. Tey arbeiðs-leysu eftirlýsa einum ítökiligum politikki frá landsstýrinum.

Tað tykist fyri Sam-bandsflokkinn ógvuliga umráðandi at staðfesta hvør ið hevur skyldina av hesum og hasum. Í fyrsta lagi fyri at royna at vísa á, at sjálvur hevur Sam-bandsflokkurin onga á-byrgd av øðrum sum helst og í øðrum lagi fyri at sleppa undan at vera við til at loysa nakran trupulleika. Tað er altíð lættari at borðreiða við trupulleikum heldur enn at gera sitt til at loysa teir.

Tá skrivað verður um tíðarskeiðið 1985-88, kundi Dimmalætting gjørt lesarum sínum tann beina at kunngjört øll ør-vitisuppskotini frá Sam-bandsflokkinum. Hesi boðaðu ikki um sparringar ella afturhald hjá tí al-menna.

Ferðist í Føroyum

Sambært Dagblaðnum missir føroyska lands-húsarhaldið 400 milli-ónir krónur av fæ-oyiskari ferðing uttan-lands. Hinvegin vinna vit umleið 125 milli-ónir av útlendskum ferðafólki, sum kemur higar.

Í mong ár hava politikarar, fjølmiðlar og onnur sjabbað um føroyskan ferða-mannapolitik, uttan at nakað av týðningi er komið burtur úr.

At føroyingar leita til onnur lond í summ-arfri eru ivaleys mang-ar orsøkir til. At upp-liva nýtt, veðurlagið er betri, at koma burt-ur frá tí dagliga osfr. Sálárlig heilsuót. Men hetta kostar, og tí kundi ein spurt, hví vit ikki ferðast meira í egnum landi. Tað er nógv biligari og lætt

er at ferðast. Eingir máltrupulleikar. Men her eru aðrir trupul-leikar. Tað er nógv lættari at finna eina hóskandi ferðabúð á onkrari Miðalhavs-oyggj enn at finna eina tilika í útoyggj í Føroyum.

Kundi føroysk ferða-mannavinnu gjørt nak-að við henda spurn-ing, var nógv vunníð. Nógv fleiri føroyingar høvdu ferðast í Fø-oyum og harafturat høvdu vit havt nógv lættari við at fingið útlendsk ferðafólk hig-ar.

Vónandi kemur okk-urt skilagott burtur úr nýggja Ferðaráðnum.